

V LÉTĚ NA HVĚZDÁRNU AŽ OD 10. SRPNA

Vzhledem k plánované rekonstrukci hlavní budovy bude Hvězdárna Valašské Meziříčí, p. o. v **měsíci červenci a na začátku srpna uzavřena**. Pro veřejnost (jednotlivce, rodiny či organizované skupiny) bude otevřena až od 10. srpna, a to nejen ve večerních hodinách, ale i v **denní dobu – v pracovní dny a v sobotu**. Navštívit nás můžete od 10. do 31. srpna 2012

v době **od 9:00 do 16:00 hodin**.

Připravili jsme pro vás:

- * **exkurzi** po vybraných pracovištích hvězdárny
- * **prohlídku** obrazové výzdoby v prostorné vstupní hale
- * **seznámení s dalekohledem** – za příznivých meteorologických podmínek pozorování Slunce
- * **prohlídku** zrekonstruovaného objektu Ballnerovy hvězdárny z roku 1929 přezdívané „Koliňa badajná“
- * **krátký program v přednáškovém sále** – v případě nepříznivého počasí
- * **exkluzivní program**: pozorování jasných hvězd, případně planet – pouze za vhodných pozorovacích podmínek

Organizované výpravy si mohou objednat prohlídku hvězdárny a vhodnou přednášku z bohaté nabídky programů Hvězdárny Valašské Meziříčí na předem dohodnutý termín.

PŘEDNÁŠKY

Středa 15. srpna 2012 v 18:00 hodin

VZPOMÍNKY NA UFO

Přednáška je ohlednutím za pozorování UFO z přelomu 80. a 90. let minulého století v bývalém Československu, zejména pak v uherskohradištském regionu. Autor přehodnocuje s dvacetiletým odstupem některé hypotézy o pravděpodobném původu světelných jevů, jak byly prezentovány v médiích a například také na semináři Člověk ve svém pozemském a kosmickém prostředí. Zároveň je sondou do vnímání „extrémních jevů“ lidské psychiky a touhy po tajemnu.

Přednáší **Ing. Rostislav Rajchl**, ředitel Hvězdárny Uherský Brod.

LETNÍ PUTOVÁNÍ VESMÍREM

POZOR ZMĚNA

Vzhledem ke stavebním úpravám hlavní budovy hvězdárny se v letošním roce uskuteční pouze srpnový turnus astronomického tábora, a to ve dnech **10. až 19. 8. 2012**. Přihlásit se mohou zájemci ve věku 9 až 18 let.

Kontaktní osoba – Mgr. Radek Kraus, e-mail: rkrkaus@astrovm.cz, tel. 571 611 928. Podrobnější informace najdete na naší internetové adrese <http://www.astrovm.cz/cz/detem.html>.

ASTRONOMICKÁ POZOROVÁNÍ

Vzhledem k rekonstrukci hlavní budovy Hvězdárny Valašské Meziříčí, která je využívána především pro pořádání akcí pro veřejnost, se pravidelné večerní programy u dalekohledu v měsíci **červenci** nekonají.

* * *

Hvězdárna Valašské Meziříčí, p. o. ve spolupráci s Hradem Starý Jičín pořádá v **červenci** (středa 4. 7. a čtvrtek 5. 7. 2012) a v **srpnu** (pátek 24. 8. a sobota 25. 8. 2012) v 21:00 hodin.

POZOROVÁNÍ NOČNÍ OBLOHY NA NÁDVOŘÍ HRADU STARÝ JIČÍN

Pozorování bude doplněno odborným výkladem pracovníků Hvězdárny Valašské Meziříčí ke sledovaným objektům včetně základní orientace na noční obloze (především poznávání souhvězdí).

Vstup do hradních prostor je zdarma, pozorování hvězdářským dalekohledem: mládež 30 Kč, dospělí 40 Kč.

AKCE SE KONÁ POUZE ZA PŘÍZNIVÝCH POZOROVACÍCH PODMÍNEK!

* * *

Astronomická pozorování pro veřejnost - od 10. srpna:

PONĚLÍ * ÚTERÝ * STŘEDA * ČTVRTEK * PÁTEK

ve 21:00 hodin

Program pozorování:

Měsíc – na konci srpna

Hvězdy a vícenásobné hvězdné systémy – po celý měsíc

Hvězdotupy, mlhoviny, galaxie – neruší-li Měsíc

ZPRÁVY A ZAJÍMAVOSTI

NEJSTARŠÍ PLANETÁRNÍ SOUSTAVA

Skupina evropských astronomů objevila prastarou planetární soustavu, která je pravděpodobně pozůstatkem z období mladého vesmíru, z doby téměř před 13 miliardami roků. Soustavu tvoří hvězda s označením **HIP 11952** a dvě planety, které kolem hvězdy oběhnou jednou za 7 dnů, respektive za 290 dnů.

V současné době máme k dispozici vzorek více než 750 potvrzených exoplanet obíhajících kolem jiných hvězd než Slunce. Astronomové tak mají určité představy o rozmanitosti planetárních soustav. Objeví-li také určitý trend: hvězdy, které obsahují více kovů – v astronomickém pojetí představuje výraz „kovy“ všechny chemické prvky těžší než vodík

a hélium – jsou s větší pravděpodobností „majitelkami“ planet.

Hvězda s označením **HIP 11952** se nachází v souhvězdí Velryby. Od Země ji dělí vzdálenost 375 světelných roků. Samotné planety **HIP 11952b** a **HIP 11952c** nejsou nijak mimořádné. Ale co je neobvyklé, je skutečnost, že obíhají kolem hvězdy mimořádně chudé na kovy, a především tak velmi staré!



„V roce 2010 jsme objevili první exemplář systému chudého na kovy, hvězdu **HIP 13044**. Mysleli jsme si, že to může být výjimečný případ. Nyní to vypadá tak, že může existovat více planet v okolí hvězd s nepatrným obsahem kovů, než se doposud předpokládalo,“ říká Veronica Roccatagliata (University Observatory Munich).

Hvězda **HIP 13044** se stala proslulou jako „exoplaneta z jiné galaxie“ – velmi pravděpodobně je součástí tzv. hvězdného proudu, tj. zbytku jiné galaxie, která byla naší Galaxií pohlcena před mnoha miliardami roků.

V porovnání s jinými planetárními soustavami je hvězda **HIP 11952** nejen obzvláště chudá na těžké prvky, ale její odhadované stáří je 12,8 miliardy roků. Jedná se o doposud nejstarší známou planetární soustavu ve vesmíru. „Je to doslova archeologický nález v našem bezprostředním okolí,“ dodává Johny Setiawan (Max-Planck-Institute for Astronomy), vedoucí výzkumu hvězdy **HIP 11952**. „Tyto planety se pravděpodobně zformovaly v době, kdy naše Galaxie ještě byla kosmickým batoletem.“

(Podle <http://www.physorg.com/news/2012-03-planetary-early-universe.html> upravil F. Martinek)

RŮZNÉ

REKONSTRUKCE HLAVNÍ BUDOVY ZAHÁJENA

Dne 18. června 2012 byla po mnoha měsících příprav zahájena dlouho očekávaná a velmi potřebná **rekonstrukce hlavní budovy Hvězdárny Valašské Meziříčí**. Objekt, který byl pro veřejnost otevřen na podzim roku 1955, prodělal v minulosti jen drobné stavební úpravy a už mnoho let potřeboval radikální zásah. To se podařilo díky pochopení radních a především členů Zastupitelstva Zlínského kraje, ale i jednotlivých a konkrétních pracovníků několika odborů Krajského úřadu Zlínského kraje (především odboru kultury a památkové péče,

odboru investic), kteří dokázali v takto vypjaté době potřebné finanční prostředky najít a schválit jejich použití na tuto rekonstrukci.

Celkový plánovaný rozpočet rekonstrukce činí 3 580 tisíc Kč, z toho vlastní stavební práce činí 3 192 tisíc Kč. Výši skutečných nákladů budeme znát po dokončení prací, ale v žádném případě plánovanou částku nepřekročí, spíše naopak. **Náklady na rekonstrukci hradí Zlínský kraj** do schválené výše 3 180 tisíc Kč. Náklady na přípravu hradila přímo hvězdárna ze svého investičního fondu (do výše 400 tisíc Kč). Rekonstrukci provádí společnost JASY Vsetín, s. r. o.

Aktuálnímu dění kolem probíhající rekonstrukce je věnována speciální webová stránka, kterou najdete na <http://www.astrovm.cz/cz/o-nas/rekonstrukce-2012.html>.

Rekonstrukce je také důvodem uzavření celého areálu valašsko-meziříčské hvězdárny pro veřejnost až **do 9. srpna 2012 včetně**. Věříme, že nám příznivci astronomie a naši hvězdárny, stejně jako všichni ostatní návštěvníci, zachovají přízeň i přes tuto výlukou a po dokončení rekonstrukce nás přijedou opět navštívit.

Děkujeme za pochopení a těšíme se na Vás.

*Libor Lenža, ředitel
Hvězdárna Valašské Meziříčí, p. o.*

* * *

ZEMĚ NEJDÁLE OD SLUNCE

Země obíhá kolem Slunce po eliptické dráze. Díky tomu se mění okamžitá vzdálenost mezi oběma tělesy. V letošním roce bude Země nejdále od Slunce 5. července v 6 hodin SELČ. Obě tělesa bude dělit vzdálenost zhruba 152 100 000 km.

PROJEKTY

ASTRONOMIE SENIORŮM

Hlavním záměrem projektu **Astronomie seniorům** je obohatit kulturní nabídku pro seniory a přiblížit jim současné znalosti o vesmíru a pokroky světové kosmonautiky.

Přednášky s besedou jsou doplněny počítačovou prezentací. V případě příznivého počasí nabízíme pozorování Slunce dalekohledy. Programy jsou po dobu trvání projektu bezplatné. Objednávky zasílejte na adresu Hvězdárny Valašské Meziříčí, p. o. nebo objednávejte telefonicky na čísle 571 611 928 a prostřednictvím e-mailu: rkraus@astrovm.cz. Další informace najdete na www.astrovm.cz/cz/program/projekty.html.

Programy budou realizovány v období červen až listopad 2012.



TENTO PROJEKT SE USKUTEČŇUJE ZA FINANČNÍ
PODPORY MINISTERSTVA KULTURY

ASTRONOMICKÁ POZOROVÁNÍ VE VZDĚLÁVÁNÍ

Hvězdárna Valašské Meziříčí pořádá ve dnech **21. až 23. 9. 2012** ve spolupráci s Hvězdárnou v Partizánském **workshop** zaměřený na **astronomická pozorování ve vzdělávání** s důrazem na pozorování Slunce. Kromě zvaných přednášek budou součástí akce praktická pozorování. Je možné si s sebou přivést i svůj vlastní dalekohled. Akce se koná v rámci projektu **Obloha na dlani**. Určeno studentům, pedagogickým pracovníkům, pracovníkům hvězdáren a dalším zájemcům.

Náklady na ubytování a stravu jsou hrazeny v rámci projektu Přeshraniční spolupráce SR-ČR 2007-2013 až do naplnění kapacity rozpočtu.



AKTUALITY

- * Dne 20. 8. 1977, tj. před 35 roky, byla vypuštěna mimořádně úspěšná kosmická sonda **Voyager 2**, která z průletové dráhy zkoumala všechny čtyři obří plynné planety Sluneční soustavy. Sonda byla 19. 6. 2012 vzdálena od Slunce 14 782 000 000 km. Jeli vzdalování (společně se sondou Voyager 1) můžete sledovat na <http://voyager.jpl.nasa.gov/where/index.html>.
- * Podle nejnovějších výzkumů pomocí družice **WISE** (Wide-field Infrared Survey Explorer), která pracuje v oboru infračerveného záření, existuje asi 4 700 tzv. potenciálně nebezpečných planetek o průměru větším než 100 m, které se mohou k Zemi přiblížit na vzdálenost menší než 8 milionů km.
- * Pod povrchem **Tritonu**, největšího měsíce planety Neptun, se možná ukrývá oceán kapalné vody obohacené větším množstvím čpavku. Vyplývá to z detailního modelu, který bere v úvahu jak radioaktivní rozpad minerálů v jádru měsíce, tak i jeho orbitální gravitační interakce.



PROGRAMOVÝ ZPRAVODAJ HVĚZDÁRNY VALAŠSKÉ MEZIŘÍČÍ, PŘÍSPĚVKOVÉ ORGANIZACE
ZLÍNSKÉHO KRAJE A VALAŠSKÉ ASTRONOMICKÉ SPOLEČNOSTI

Vydává Hvězdárna Valašské Meziříčí, p. o.: Vsetínská 78, 757 01 Valašské Meziříčí
tel./fax: 571 611 928; E-mail: info@astrovm.cz; URL: www.astrovm.cz
K tisku připravuje František Martinek, e-mail: fmartinek@astrovm.cz

Sazba: Hvězdárna Valašské Meziříčí, p. o.

Tisk: NWT, a. s.

Tisk letáčku podporuje společnost:



HVĚZDÁRNA VALAŠSKÉ MEZIŘÍČÍ

ČERVENEC SRPEN 2012

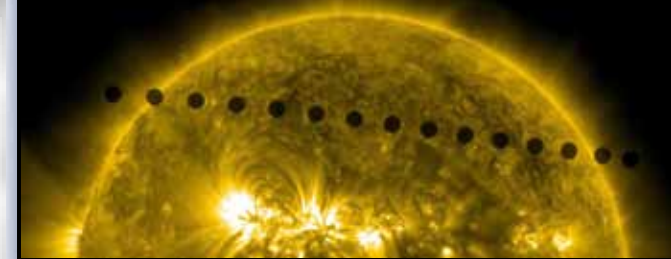


Přechod Venuše přes sluneční disk 6. června 2012

(Hvězdárna Valašské Meziříčí)



(Solar Dynamics Observatory, NASA)



www.astrovm.cz